

Ministerie van Algemene Zaken
Minister-president, minister van Algemene Zaken
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Open State
Kattenburgerstraat 5
1018 JA Amsterdam
openstate.eu

Tel. 020-3080567
contact@openstate.eu

Datum: 7 september 2015
Onderwerp: Open data. APB

Ons kenmerk:
20150907

Geachte heer Rutte,

Het kabinet probeert op verschillende manieren het gebruik van open data te stimuleren. Ze heeft beloofd zoveel mogelijk data beschikbaar te stellen vanuit de gedachte dat daarmee nieuwe toepassingen gemaakt kunnen worden. Dat gaat langzamerhand de goede kant op.

Echter, om echt economische, maatschappelijke en democratische waarde te genereren, hebben we de volgende aanbevelingen.

1. Open Handelsregister

Een belangrijke stap die nodig is, is het openstellen van het Handelsregister. In Nederland is, in tegenstelling tot de ons omringende landen, het handelsregister gesloten. Ondanks dat het handelsregister een 'openbaar register' is, kun je alleen maar informatie opvragen als je er voor betaalt. De kosten die de Kamer van Koophandel in rekening brengt zijn bovendien ver boven de marginale kosten.

In landen als het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk maar ook in België, Noorwegen en Denemarken, gelooft de overheid dat de waarde van het handelsregister niet zit in het vragen voor een bijdrage per opgevraagd document maar in het volledig openstellen ervan. Zo heeft de Britse premier David Cameron ervoor gezorgd dat iedereen gratis toegang heeft tot informatie over bedrijven. Companies House, is vorig jaar gestopt met het innen van gelden voor elke aanvraag en heeft de data ontsloten. Dat is niet alleen goed voor innovatie, economie, handel en investeringen, maar ook omdat het helpt bij het aanpakken van belastingontwijking en fraude.

In Nederland wordt de Kamer van Koophandel gefinancierd vanuit de begroting van Economische Zaken met publieke middelen en door de verdiensten uit kosten die ondernemers verplicht moeten maken bij inschrijving en de prijs die iedereen voor informatie uit dit 'openbare register' moet betalen. En terwijl het tijd is dat

Nederland het voorbeeld van de ons omringende landen gaat volgen, zetten de ministeries van Economische Zaken en Veiligheid en Justitie middels een wijziging van de Handelsregisterwet juist vele stappen achteruit.

Ondanks dat de Algemene Rekenkamer heeft aanbevolen dat het kabinet zo min mogelijk tarifiering toepast op het Handelsregister, maakt het kabinet in dit wetsvoorstel voor de Kamer van Koophandel een voorbehoud op het databankenrecht. En terwijl lagere overheden niet 'direct' meer betalen voor informatie uit het Handelsregister krijgen belastingbetalers en ondernemers de rekening twee keer.

Met het monopoliseren van publieke informatie verstoort de Kamer van Koophandel de markt. Ze monopoliseert deze informatie waardoor bedrijven, ondernemers en anderen niet eenvoudig over gegevens kunnen beschikken uit het Handelsregister.

Daarom dringen wij er bij het kabinet op aan om het Handelsregisterwet uit 2007 te moderniseren. Het Handelsregister moet als basis register authentiek en publiek toegankelijk zijn. Juist het openstellen van de data opent de weg naar innovatie, versterkt de economie en verbetert de handel.

2. Maak aanbestedingen openbaar

Er gaat nogal eens wat mis met aanbestedingen. Aanbestedingen en gunningen horen bij een open democratisch proces. Om concurrentie aan te moedigen en nepotisme tegen te gaan moeten aanbestedingen zo transparant en breed mogelijk uitgezet kunnen worden. Zo heeft iedereen de kans om opdrachten uit te voeren die bekostigd worden uit publieke middelen, voor de beste prijs en de beste kwaliteit. Daarnaast zijn transparante gunningen een voorwaarde om een aanbestedingsproces te controleren en geeft dit inzicht in de daadwerkelijke uitgaven van de overheid.

Terwijl de Europese Unie alle aanbestedingen en gunningen reeds als open data ontsluit, worden op rijksniveau alleen de laatste 25 aanbestedingen door TenderNed als open data ontsloten. Op decentraal niveau zijn aanbestedingen praktisch onvindbaar, laat staan toegankelijk. Met open aanbestedingsdata kunnen programmeurs en ontwikkelaars apps en toepassingen maken die bedrijven en ondernemers eenvoudiger en sneller op de hoogte stellen van aanbestedingen. Daarnaast geeft open data over gunningen inzicht en controle op de daadwerkelijke opdrachten die voortvloeien uit de aanbestedingen.

3. Zorg voor beter aanbod en kwaliteit open data

Nederland heeft zich in 2011 aangesloten bij het Open Government Partnership (OGP), met een eigen Actieplan Open Overheid. Elke twee jaar komt er een nieuw actieplan. Voor het nieuwe actieplan 2016-2018 zijn concrete, meetbare en tijdgebonden doelen vereist. Open data, actieve openbaarheid en de nieuwe Wet

hergebruik overheidsinformatie zijn onvoldoende bekend bij decentrale overheden, de departementen van de Rijksoverheid en bij zelfstandige bestuursorganen. Investeren in actieve openbaarheid bespaart veel tijd en kosten, verbetert publieke dienstverlening, stimuleert innovatie en economische groei en draagt bij aan transparant bestuur.

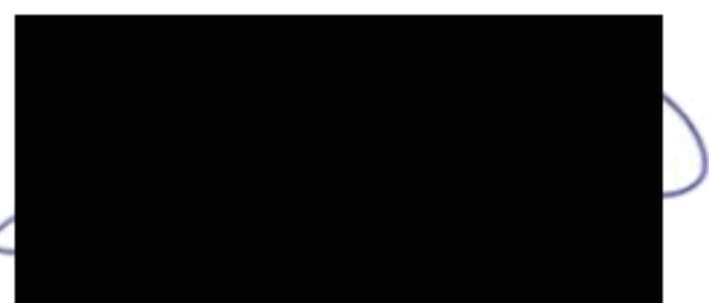
Nederland was een van de eerste landen die een Rijksbrede inventarisatie van datasets heeft opgeleverd. Dit was een goede eerste stap, maar de ministeries van Algemene Zaken, Defensie, Veiligheid en Justitie en Buitenlandse Zaken bieden weinig tot geen datasets. Daarnaast blijft 10 procent van de 944 datasets gesloten, terwijl dit onvoldoende wordt gemotiveerd. Bouw verder aan de inventarisatie en zorg ervoor dat ook onwelwillende departementen hun bijdrage leveren.

Maak het dataportaal van de Rijksoverheid, data.overheid.nl, open source zodat gebruikers zelf verbeteringen kunnen toevoegen. Open data moet beschikbaar, vindbaar en toegankelijk zijn op het dataportaal van het rijk. Elk jaar meet Open State Foundation het aantal gebroken links op dit dataportaal. Dit jaar bleek 14% van de data niet toegankelijk. Verbetering van data.overheid.nl en de daar beschikbare data is essentieel.

Wij denken dat u hiermee op veel beleidsterreinen zowel economisch als maatschappelijk winst kunt boeken.

Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid om u nadere toelichting te geven.

Hoogachtend,

Arjan El Fassed